

IV

(Tájékoztatók)

TANÁCS

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ
TÁJÉKOZTATÁSOKA Tanács következtetései (2009. május 12.) az oktatás és képzés terén folytatott európai
együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”)

(2009/C 119/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

EMLÉKEZTETVE

arra, hogy az Európai Tanács 2002. márciusi barcelonai ülésén jóváhagyta az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogramot, és ezzel – a lisszaboni stratégia keretében – az oktatás és a képzés terén folyó európai együttműködés először kapott szilárd, közös célkitűzéseken alapuló keretet, melynek elsődleges célja a nemzeti oktatási és képzési rendszerek fejlesztésének támogatása a kiegészítő uniós szintű eszközök kialakítása, az egymástól való tanulás és a bevált gyakorlatok cseréje révén, a nyitott koordinációs módszer segítségével;

és ELISMERVE

azt, hogy a fenti munkaprogram keretében folytatott együttműködésnek köszönhetően – ideértve a koppenhágai folyamatot és a bolognai folyamat keretében tett kezdeményezéseket is – jelentős előrelépés történt, különösen az egész életen át tartó tanulás kapcsolatos nemzeti reformok támogatása, a felsőoktatás modernizációja és a minőséget, az átláthatóságot és a mobilitást erősítő közös európai eszközök kialakítása terén, azonban továbbra is jelentős kihívásoknak kell megfelelni, ha Európa a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaságává kíván válni;

HANGSÚLYOZZA, hogy:

1. az oktatásnak és a képzésnek kulcsszerepet kell játszania számos társadalmi-gazdasági, demográfiai, környezetvédelmi és technológiai kihívásnak a leküzdésében, melyekkel Európának és polgárainak jelenleg és az elkövetkező években szembesülnie kell;
2. a humántőkébe az oktatási és képzési rendszerek révén való hatékony befektetés elengedhetetlenül fontos része azon

európai stratégiának, amely a lisszaboni folyamat által központi célként kitűzött fenntartható, tudásalapú növekedés és foglalkoztatás magas szintjének elérésére és egyúttal az egyéni kiteljesedés, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítására irányul;

ELISMERI, hogy

1. bár Európa sokszínűségének és az ebben rejlő egyedülálló lehetőségeknek az értékéről nem szabad megfeledkezni, és tiszteletben kell tartani a tagállamoknak az oktatási rendszereik tekintetében fennálló hatáskörét, az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés aktualizált stratégiai keretrendszere – az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogram keretében elért eredményekre építve – tovább fokozhatná ezen együttműködés hatékonyságát, továbbá 2020-ig folyamatosan előnyöket és támogatást biztosíthatna a tagállamok oktatási és képzési rendszerei számára;
2. az oktatás és a képzés jelentős mértékben hozzájárul a lisszaboni stratégia hosszú távú növekedési és foglalkoztatási céljaihoz. E folyamat jövőbeli fejleményeit megelőlegezve folytatni kell az erőfeszítéseket annak érdekében, hogy az oktatás és a képzés továbbra is szilárdan az átfogó stratégia részét képezze. Lényeges továbbá, hogy az európai együttműködés kerete eléggé rugalmas maradjon ahhoz, hogy választ tudjon adni mind a jelenlegi, mind a jövőbeli – így a 2010 utáni új stratégiákból származó – kihívásokra;

ÉRDEKLŐDÉSSSEL VESZI TUDOMÁSUL

a Bizottság által az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának benyújtott, az európai oktatási és képzési együttműködés aktualizált stratégiai keretrendszeréről szóló közleményt⁽¹⁾;

(¹) 17535/08 + ADD 1 + ADD 2.

EGYETÉRT azzal, hogy:

1. a 2020-ig terjedő időszakban az európai együttműködés elsődleges célkitűzése a tagállami oktatási és képzési rendszerek továbbfejlesztésének támogatása legyen, melyek célja a következő:
 - a) valamennyi polgár egyéni, társadalmi és szakmai kiteljesedése;
 - b) fenntartható gazdasági prosperitás és foglalkoztathatóság a demokratikus értékek, a társadalmi kohézió, az aktív polgári szerepvállalás és a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása mellett;
2. ezeket a célokat globális perspektívából kell szemlélni. A tagállamok elismerik a nyitottság fontosságát, hiszen az a globális fejlődés és jólét előfeltétele, amely – a kiváló minőségű és vonzó oktatási, képzési és kutatási lehetőségek biztosításával – segíteni fogja az Európai Uniót azon célkitűzésének megvalósításában, hogy a világ vezető tudásalapú gazdaságává váljon;
3. A 2020-ig terjedő időszakban az európai együttműködést egy olyan stratégiai keretrendszerben kell kialakítani, amely az egész életen át tartó tanulás megközelítésének alkalmazásával az oktatási és képzési rendszerek egészére kiterjed. Az egész életen át tanulást a keretrendszer egészének alapját képező elvnek kell tekinteni, mely keretrendszer valamennyi – a formális, a nemformális és az informális – tanulási keretre és – a kisgyermekkorai neveléstől és az alapszintű oktatástól a felsőoktatásig, a szakoktatásig és szakképzésig, valamint a felnőttkori tanulásig – a tanulás valamennyi szintjére kiterjed.

A keretrendszernek különösen (az alábbiakban részletezett) következő négy stratégiai célkitűzéssel kell foglalkoznia:

1. az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása;
 2. az oktatás és a képzés minőségének és hatékonyságának javítása;
 3. a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása;
 4. az innováció és a kreativitás – a vállalkozói készségeket is beleértve – fejlesztése az oktatás és a képzés minden szintjén;
4. a rögzített célkitűzés irányában tett előrelépés rendszeres nyomon követése alapvetően járul hozzá a tényeken alapuló politika-meghatározáshoz. A fentiekben felvázolt stratégiai célkitűzéseket ezért a 2010–2020-as időszakban az európai átlagteljesítményre vonatkozó mutatókkal és referenciaszin-

tekkal („európai referenciaértékekkel”) kell támogatni, melyeket e dokumentum I. melléklete tartalmaz. Ezek a – már meglévő referenciaértékekre épülő – mutatók elősegítik az elért átfogó eredmények európai szintű mérését és láthatóvá tételét.

— 1. stratégiai célkitűzés: Az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása

A demográfiai változások és a készségeknek a változó gazdasági és társadalmi körülményekhez igazodó rendszeres aktualizálása és fejlesztése iránti igény jelentette kihívások az egész életen át tartó tanulás szemléletének alkalmazását, továbbá a változásokra jobban reagálni tudó, a világra nyitottabb oktatási és képzési rendszerek kialakítását teszik szükségessé. Bár a jövőbeli kihívásokra reagálva az egész életen át tartó tanulás területén új kezdeményezések is születhetnek, további előrelépésre van szükség a már folyamatban lévő kezdeményezéseket illetően, különösen az egész életen át tartó tanulás koherens és átfogó stratégiáinak megvalósítása terén. Különösen az alábbiakkal kapcsolatban kell erőfeszítéseket tenni: releváns tanulási eredményeken alapuló nemzeti képesítési keretrendszerek kialakítása és az európai képesítési keretrendszernek való megfeleltetésük, rugalmasabb tanulási utak kialakítása – ideértve a különböző oktatási és képzési ágazatok közötti jobb átjárhatóságot – nagyobb nyitottság a nemformális és informális tanulás irányában, valamint a tanulási eredmények jobb átláthatósága és elismerése. További erőfeszítésekre van szükség a felnőttkori tanulás előmozdítása, a pályaorientációs rendszerek minőségének javítása, valamint a tanulás általános vonzerejének növelése terén is, többek között a tanulás új formáinak kifejlesztése és az új oktatási és tanulási technológiák alkalmazása révén.

A tanulók, a tanárok és a tanárképzésben oktatók mobilitása az egész életen át tartó tanulás egyik alapvető eleme, és jelentősen hozzájárul az egyes emberek foglalkoztathatóságának és alkalmazkodóképességének javításához, ezért egyre jobban el kell terjeszteni annak érdekében, hogy a külföldön – Európában és a világ többi részén – töltött tanulmányi idő általános gyakorlattá váljon, ne pedig kivételet képezzen. Ennek során alkalmazni kell az Európai Mobilitásminőségi Chartában meghatározott elveket. Ennek érdekében valamennyi érdekelt részéről megújult erőfeszítésekre van szükség, például a megfelelő finanszírozás biztosítása tekintetében.

— 2. stratégiai célkitűzés: az oktatás és a képzés minőségének és hatékonyságának javítása

A hatékony, ugyanakkor méltányos, minőségi oktatási és képzési rendszerek kulcsfontosságúak Európa sikere és a foglalkoztathatóság növelése szempontjából. A legnagyobb kihívás annak biztosítása, hogy mindenki megszerezze a kulcskompetenciákat, és emellett az oktatás és képzés valamennyi szintjén annak a kiválóságnak és vonzerőnek a kialakítása, amely révén Európa továbbra is megőrizheti

jelentős globális szerepét. Ennek tartós biztosítása érdekében nagyobb figyelmet kell fordítani az alapkészségek – az írás, az olvasás és a számolás – szintjének emelésére, a matematika, a természet- és a műszaki tudományok vonzóbbá tételére és a nyelvi kompetenciák erősítésére. Biztosítani kell egyúttal a tanítás magas színvonalát, a megfelelő tanári alapképzést, a tanárok és az oktatók folyamatos szakmai fejlődését, továbbá a tanítást vonzó pályává kell tenni. Fontos továbbá az oktatási és képzési intézmények irányításának és vezetésének javítása, valamint a hatékony minőségbiztosítási rendszerek kialakítása. Az oktatás és képzés terén a magas színvonal csak a – szükség szerint köz- illetve magánforrásokból származó – erőforrások hatékony és fenntartható felhasználása és a tényeken alapuló szakpolitika és gyakorlat előmozdítása révén érhető el.

— 3. stratégiai célkitűzés: a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása

Az oktatási és képzési politikának személyes, szociális vagy gazdasági körülményeitől függetlenül minden polgárt képessé kell tennie arra, hogy élete során megszerezze, aktualizálja és fejlessze mind a szakmai készségeit, mind pedig a foglalkoztathatósághoz és a további tanulást, az aktív polgári szerepvállalás és az interkulturális párbeszéd előmozdításához szükséges kulcskompetenciákat. Az oktatás terén jelentkező hátrányokat magas színvonalú kisgyermekkorú neveléssel, célzott támogatással és a befogadó oktatás előmozdításával kell kiküszöbölni. Az oktatási és képzési rendszereknek törekedniük kell arra, hogy valamennyi tanuló számára – a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a migráns tanulókat is ideértve – biztosítsák, hogy elvégezhesék tanulmányaikat, beleértve adott esetben a „második esély” iskolát és a személyre szabottabb oktatás biztosítását is. Az oktatásnak feladata, hogy előmozdítsa az interkulturális kompetenciákat, a demokratikus értékeket, valamint az alapvető jogok és a környezet tisztességét, továbbá küzdjön a megkülönböztetés valamennyi formája ellen, felkészítve ezáltal a fiatalokat arra, hogy különböző háttérük ellenére is jól megértsék egymást.

— 4. stratégiai célkitűzés: Az innováció és a kreativitás – a vállalkozói készségeket is beleértve – fejlesztése az oktatás és a képzés minden szintjén

Amellett, hogy segíti az egyéni kiteljesedést, a kreativitás az innováció elsődleges forrása, amelyet pedig a fenntartható gazdasági fejlődés megteremtésének egyik fő hajtóerejeként ismernek el. A kreativitás és az innováció döntő tényező a vállalkozásfejlesztés szempontjából és kulcsfontosságú ahhoz, hogy Európa nemzetközi szinten versenyképes legyen. Az első kihívás annak előmozdítása, hogy valamennyi polgár meg tudja szerezni olyan transzverzális kulcskompetenciákat, mint a digitális kompetencia, a tanulás tanulása, a kezdeményezőkétség, a vállalkozói készségek és a kulturális tudatosság. A második kihívás az oktatás–kutatás–innováció tudásháromszög teljes mértékű megvalósítása. A vállalkozások világa, valamint az oktatás, képzés és kutatás különböző szintjei és ágazatai közötti partnerség segítségével az oktatás és a képzés jobban összpontosíthat a munkaerőpiacon szükséges kész-

ségekre és kompetenciákra, valamint az innováció és a vállalkozói készségek megerősítésére a tanulás valamennyi formájában. Elő kell mozdítani a civil társadalom képviselőit és egyéb érdekelt feleket is bevonó szélesebb tanulóközösségek kialakítását a kreativitást elősegítő légkör megteremtése, valamint a munka világa, a társadalom és az egyéni jólét által támasztott igények jobb összehangolása érdekében;

EGYETÉRT TOVÁBBÁ azzal, hogy:

1. A fenti stratégiai célkitűzések elérésére és ezáltal a nemzeti reformokhoz való tényleges hozzájárulásra törekedve a 2020-ig terjedő időszakban az alábbi alapelveket kell követni:

a) az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködést az egész életen át tartó tanulás távlatában kell megvalósítani, hatékonyan alkalmazva a nyitott koordinációs módszert (OMC) és szinergiákat alakítva ki a különböző oktatási és képzési ágazatok között. A tagállamoknak az oktatási rendszereik tekintetében fennálló hatáskörét, valamint az oktatás és képzés területén az európai együttműködés önkéntes természetét tiszteletben tartva a nyitott koordinációs módszert a következőkre kell alapozni:

- az európai együttműködés fent említett négy stratégiai célja;
- közös referenciaeszközök és megközelítések;
- a társaktól való tanulás és a bevált gyakorlatok cseréje, beleértve az eredmények terjesztését is;
- rendszeres nyomon követés és jelentéstétel;
- az összes érintett európai ügynökségtől ⁽¹⁾, európai hálózattól, valamint nemzetközi szervezettől származó ⁽²⁾ adatok;
- a közösségi programok, különösen az egész életen át tartó tanulás területén adódó lehetőségek teljes körű kiaknázása;

b) az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködésnek jellegében relevánsnak és konkrétan kell lennie. Egyértelmű és látható eredményeket kell hoznia, amelyeket rendszeresen és strukturáltan felül kell vizsgálni, ismertetni és terjeszteni kell, megteremtve ezáltal a folyamatos értékelés és fejlődés alapját;

c) A szakoktatás és szakképzés terén a nyitott koordinációs módszer keretében végzett európai együttműködés jelentős összetevője a koppenhágai folyamat. A folyamat keretében megvalósítandó céloknak és prioritásoknak hozzá kell járulniuk az e keretben meghatározott célkitűzések eléréséhez;

⁽¹⁾ Különös tekintettel a Cedefop-ra és az Európai Képzési Alapítványra.

⁽²⁾ Minden alkalommal, hogy a szöveg közvetlen vagy közvetett hivatkozást tartalmaz az OECD-re, az úgy értendő, hogy a szervezet munkájában való részvétel jogát valamennyi tagállam részére biztosítani kell.

- d) a felsőoktatás modernizálására irányuló tagállami erőfeszítések támogatása és az európai felsőoktatási térség kialakítása érdekében törekedni kell a bolognai folyamattal való nagyfokú szinergiára, különös tekintettel a minőség-biztosításra, a végzettségek elismerésére, a mobilitásra és az átláthatóságot célzó eszközökre;
- e) adott esetben törekedni kell az oktatás és a képzés terén, illetve a kapcsolódó szakpolitikai területeken – különösen a foglalkoztatási, a vállalkozás-, a szociálpolitikai, az ifjúság- és a kulturális politika terén – tett uniós kezdeményezések tekintetében az ágazatközi együttműködés biztosítására. Különös tekintettel a tudásháromszögre, fokozott figyelmet kell szentelni az oktatás, a kutatás és az innováció közötti szinergiáknak, valamint az Európai Kutatási Térség célkitűzéseivel való összeegyeztethetőségnek;
- f) a hálózatépítés új, átlátható módszereit felhasználó, gördülékeny együttműködésre van szükség nem csupán az érintett uniós intézmények között, hanem mindazon érdekelt féllel is, akik jelentős mértékben hozzájárulhatnak a szakpolitika kialakításához, végrehajtásához és értékeléséhez;
- g) a harmadik országokkal folytatott szakpolitikai párbeszédet és a nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködést meg kell erősíteni, mivel ezek ötletforrásul és összehasonlítási alapul is szolgálhatnak;
- h) az átfogó stratégiai célkitűzésekkel és a tagállamok prioritásaival összhangban, adott esetben az európai strukturális alapokból származó pénzügyi forrásokat is fel lehet használni az oktatási és képzési rendszerek fejlesztésére.
2. Az oktatás és a képzés terén folytatott nyitott koordinációs módszer sikere a tagállamok politikai elkötelezettségén és az európai szintű hatékony munkamódszereken múlik. Erre figyelemmel és a nagyobb rugalmasság érdekében az európai együttműködés keretében alkalmazott munkamódszereknek az alábbiakon kell alapulniuk:
- a) Munkaciklusok: a 2020-ig terjedő időszakot ciklusokra kell osztani, melyek közül az első a 2009-től 2011-ig tartó három éves időszakot fedi le;
- b) Kiemelt területek: a stratégiai célkitűzések és a bizottsági javaslat alapján a Tanács mindegyik ciklusra elfogadja az európai együttműködés kiemelt területeit. Ezeket az európai kiemelt területeket úgy alakítják ki, hogy azok a tagállami prioritásoknak megfelelően vagy széles körű, valamennyi tagállamra kiterjedő együttműködéssel vagy korlátozottabb számú tagállam közötti szorosabb együttműködéssel legyenek megvalósíthatóak. Az ezen új keretrendszer szerinti első ciklus kiemelt területeit a II. melléklet tartalmazza;
- c) Egymástól való tanulás: A fenti kiemelt területeken folytatott európai együttműködés olyan eszközök segítségével valósítható meg, mint a társaktól való tanulás terén szervezett tevékenységek, konferenciák és szemináriumok, szakértői csoportok magas szintű fórumai, bizottságok, tanulmányok, elemzések és webalapú együttműködés, illetve adott esetben az érdekelt felek bevonásával; E kezdeményezések mindegyikét világos megbízatások, ütemtervek és tervezett eredmények alapján kell kidolgozni, melyeket a tagállamokkal együttműködve a Bizottságnak kell előterjesztenie (lásd még az alábbi f) pontot);
- d) Az eredmények terjesztése: annak érdekében, hogy az együttműködés nemzeti és európai szinten láthatóbb legyen és hatásai érezhetőbbek legyenek, az eredményeket széles körben, az összes érdekelt fél között terjeszteni kell, és adott esetben főigazgatói vagy miniszteri szinten is meg kell vitatni;
- e) Az elért eredményekről szóló jelentéstétel: Minden ciklus végén – az új keretrendszer szerinti első ciklus esetében pedig legkorábban 2012 elején – közös tanácsi-bizottsági jelentést kell készíteni. Ez a jelentés a legutóbbi ciklus során e keretrendszer céljainak megvalósítása terén és/vagy egy, a Bizottság által a tagállamokkal együttműködve meghatározandó tematikus területen elért átfogó eredményeket értékeli (lásd még az alábbi f) pontot). A közös jelentéseknek a tagállamok által készített nemzeti jelentéseken, valamint a meglévő információkon és statisztikai adatokon kell alapulniuk. A közös jelentések kidolgozhatóak oly módon, hogy azok az egyes tagállamok eltérő helyzetéről tényekkel alátámasztott helyzetelemzést is tartalmaznak a tagállamok teljes egyetértése mellett. A közös jelentések ezenkívül a következő ciklus új kiemelt területeinek meghatározásához is alapul szolgálnak;
- f) A folyamat nyomon követése: A nyitott koordinációs módszer segítségével elérendő eredményeknek és a módszerrel kapcsolatos felelősségvállalásnak mind nemzeti, mind európai szintű elősegítése céljából a tagállamok és a Bizottság szorosan együttműködik az eljárás és kimenetele formálásában, előmozdításában és értékelésében.
3. A stratégiai keretet – így a referenciaértékeket és a munkamódszereket – felül lehet vizsgálni és végrehajthatók rajta a jelentősebb európai fejlemények – konkrétan a növekedésre és a foglalkoztatásra vonatkozó, 2010 utáni uniós stratégiaiával kapcsolatos döntések – fényében szükségessé vált tanácsi módosítások;

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, hogy:

- a fent ismertetett négy stratégiai célkitűzés, az alapelvek és a munkamódszerek, továbbá az első ciklus során (2009–2011) a II. mellékletben foglalt, elfogadott kiemelt területek alapján, a Bizottság támogatásával és az ezen következtetésekben ismertetett nyitott koordinációs módszert alkalmazva dolgozzanak együtt a 2020-ig terjedő időszak során az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés megerősítése érdekében;

2. A nemzeti prioritások alapján mérlegeljék olyan nemzeti szintű intézkedések elfogadását, amelyek célja a stratégiai keretben ismertetett célkitűzések megvalósítása, és az I. mellékletben meghatározott európai referenciaértékek együttes eléréséhez való hozzájárulása. Mérlegeljék továbbá azt, hogy lehet-e ötletet meríteni az egymástól való tanulásból európai szinten az oktatási és képzési politikák megtervezése során;

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, hogy

1. működjön együtt a tagállamokkal és támogassa őket – a 2020-ig terjedő időszak folyamán – a fentiekben ismertetett négy stratégiai célkitűzés, az alapelvek és munkamódszerek, valamint a referenciaértékek és az I., illetőleg a II. mellékletben foglalt, elfogadott kiemelt területek alapján;
2. különösen az elért eredményekről szóló közös jelentések alapján vizsgálja meg, hogy milyen mértékben valósultak meg e keretrendszer célkitűzései. Ezenfelül 2010 során érté-

kelje az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogram keretében elfogadott referenciaértékek terén elért eredményeket;

3. dolgozzon ki javaslatokat a lehetséges referenciaértékekre vonatkozóan a mobilitás, a foglalkoztathatóság és a nyelvtanulás területén, az I. mellékletben foglaltak alapján;
4. működjön együtt a tagállamokkal annak megvizsgálása érdekében, hogyan lehetne javítani a meglévő mutatókon, ideértve az oktatást és a képzést korán elhagyókra vonatkozó mutatókat is, és 2010 végéig tegyen jelentést a Tanácsnak arról, hogy a Tanács által 2007. májusában elfogadott mutatók és referenciaértékek összefüggő keretrendszerét ⁽¹⁾ milyen mértékben lehet módosítani, hogy biztosítható legyen annak az új stratégiai kerettel való koherenciája. Ezzel összefüggésben különös figyelmet kell fordítani a kreativitás, az innováció és a vállalkozói készségek területére.

⁽¹⁾ A Tanács 2007. május 25-i következtetései az oktatásra és képzésre vonatkozó lisszaboni célkitűzések tekintetében elért haladás nyomon követésére szolgáló mutatók és referenciaértékek összefüggő keretrendszeréről (HL C 311., 2007.12.21., 13.-15. o).

I. MELLÉKLET

**AZ EURÓPAI ÁTLAGTELJESÍTMÉNYRE VONATKOZÓ REFERENCIASZINTEK
(„Európai referenciaértékek”)**

Az európai átlagteljesítményre vonatkozó referenciaszintek („európai referenciaértékek”) – az elért eredmények nyomán követésének és a kihívások meghatározásának eszközeként, valamint hozzájárulva a tényeken alapuló szakpolitika kidolgozásához – támogatják a 2010–2020-as időszakra vonatkozó fenti következtetésekben foglalt stratégiai célkitűzéseket.

E referenciaértékek a meglévőkre ⁽¹⁾ épülnek, amelyeket az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogram keretében fogadtak el. Kizárólag összevethető adatokra célszerű az értékeket alapozni, és figyelembe kell venni az egyes tagállamok eltérő helyzetét. A referenciaértékek nem tekintendők az egyes országok által 2020-ig elérendő konkrét célértékeknek. A tagállamok arra kapnak felkérést, hogy vizsgálják meg nemzeti prioritásaik alapján és a változó gazdasági körülmények figyelembevételével, hogyan és milyen mértékben tudnak a nemzeti intézkedésekkel hozzájárulni az európai referenciaértékek együttes eléréséhez.

Ennek alapján a tagállamok az alábbi öt referenciaértéket fogadják el:

A felnőttek részvétele az egész életen át tartó tanulásban

A felnőttek – különösen az alacsony képzettségűek – egész életen át tartó tanulásban való részvételének növelése céljából:

- 2020-ra biztosítani kell a felnőttek átlagosan legalább 15 %-ának az egész életen át tartó tanulásban való részvételét. ⁽²⁾

Az alapkészségek tekintetében gyengén teljesítők

Annak biztosítása céljából, hogy valamennyi tanuló különösen az olvasás, a matematika és a természettudományok terén megfelelő szinten elsajátítsa az alapkészségeket:

- 2020-ra az olvasás, a matematika és a természettudományok terén gyengén teljesítő 15 évesek arányát ⁽³⁾ 15 % alá kell csökkenteni.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya

A felsőfokú végzettség iránti megnövekedett keresletnek köszönhetően, valamint ezzel párhuzamosan a szakoktatás és szakképzés egyenrangú jelentőségét elismerve:

- 2020-ra a felsőfokú végzettséggel rendelkező 30–34 év közöttiek aránya ⁽⁴⁾ érje el legalább a 40 %-ot;

Az oktatást és a képzést korán elhagyók

Hozzájárulva annak biztosításához, hogy az oktatásukat és képzésüket befejező tanulók száma a lehető legmagasabb legyen:

- 2020-ra az oktatást és a képzést korán elhagyók ⁽⁵⁾ arányát 10 % alá kell csökkenteni.

Kisgyermekkorai nevelés

A kisgyermekkorai nevelésben való részvételnek – mint a későbbi oktatás sikeressége alapjának – a növelése céljából, különösen a hátrányos helyzetűek esetében:

- 2020-ig a 4 éves kor és a kötelező általános iskolai oktatásba lépési életkor közötti gyermekek legalább 95 %-ának részt kell vennie a kisgyermekkorai nevelésben.

⁽¹⁾ A Tanács 2003. május 5–6-án. következtetései az európai oktatási és képzési átlagteljesítmény referenciaszintjeiről (teljesítménymérő referenciaértékek), (8981/03).

⁽²⁾ Azaz a 25–64 év közötti lakosság azon részének százalékos aránya, amely a felmérést megelőző négy hétben oktatásban és képzésben vett részt. (Eurostat/munkaerő-piaci felmérés). Felhasználható emellett a felnőtteknek az egész életen át tartó tanulásban való részvételére vonatkozóan a felnőttoktatásról szóló felmérés keretében gyűjtött információ.

⁽³⁾ Forrás: OECD/PISA. (Az ebben a munkában való részvétel jogát valamennyi tagállam számára biztosítani kell). A vonatkozó mutatókat elkülönítve kell nyomon követni.

⁽⁴⁾ Azaz azon 30–34 évesek százalékos aránya, akik sikeresen befejezték felsőfokú tanulmányaikat (ISCED 5–6. szint). (EUROSTAT, UOE).

⁽⁵⁾ Azaz a 18–24 éves korosztályon belül azok aránya, akik legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkeznek és oktatásban, képzésben nem részesülnek. (EUROSTAT/munkaerő-piaci felmérés).

A Tanács felkéri továbbá a Bizottságot arra, hogy folytassa a munkát az alábbi területeken:

Mobilitás

A tanulói mobilitás hozzáadott értéke széles körű elismerésének köszönhetően és az említett mobilitás növelésének céljából a Bizottság felkérést kap arra, hogy nyújtson be a Tanácsnak 2010 végéig egy, az e területtel kapcsolatos referenciaértékre vonatkozó javaslatot, amely elsődlegesen az országok között a felsőoktatás terén megvalósuló fizikai mobilitásra összpontosít, minőségi és mennyiségi szempontokat egyaránt figyelembe vesz, valamint tükrözi a bolognai folyamat keretében tett erőfeszítéseket és elfogadott célokat, amelyekre legutóbb a leuveni és a Louvain-la-Neuve-i konferencia is rámutatott ⁽¹⁾. A Bizottság ugyanakkor felkérést kap, hogy tanulmányozza az említett referenciaértéknek a szakoktatásra és szakképzésre, valamint az oktatói mobilitásra való kiterjeszhetőségét.

Foglalkoztathatóság

Annak jelentősége következtében, hogy a foglalkoztathatóságot az oktatás és a képzés segítségével növeljék a jelenlegi és a jövőbeli munkaerő-piaci kihívásoknak való megfelelés érdekében, a Bizottság felkérést kap, hogy 2010 végéig nyújtson be a Tanács részére az e területre vonatkozó lehetséges európai referenciaértéket.

Nyelvtanulás

Tekintettel annak jelentőségére, hogy két idegen nyelv tanulása már kisgyermekkorban megkezdődjön – amint arra a 2002. évi barcelonai Európai Tanács következtetései rávilágítottak – a Bizottság felkérést kap arra, hogy a nyelvi kompetenciákkal kapcsolatban folyamatban lévő munka alapján 2012 végéig nyújtson be javaslatot a Tanácsnak az e területre vonatkozó lehetséges referenciaértékre ⁽²⁾.

⁽¹⁾ A felsőoktatásért felelős európai miniszterek konferenciájának közleménye, Leuven és Louvain-la-Neuve, Belgium, 2009. április 28–29.

⁽²⁾ A Tanács következtetései az Európai Nyelvi Kompetenciamutatóról (HL C 172., 2006.7.25., 1. o.).

II. MELLÉKLET

AZ OKTATÁS ÉS A KÉPZÉS TERÉN FOLYTATOTT EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉS KIEMELT TERÜLETEI A 2009–2011-ES ELSŐ CIKLUS SORÁN

Figyelemmel az „Oktatás és képzés 2020” közös keretrendszerben szereplő négy stratégiai célkitűzés elérésére, a konkrét munkaciklusokra vonatkozó kiemelt területek meghatározása javítja az oktatás és a képzés terén folyó európai együttműködés hatékonyságát, ugyanakkor tükrözi a tagállamok egyedi igényeit, különösen az új körülmények és kihívások felmerülésének fényében.

Az „Egyetért továbbá” szakasz 2. pontjának b) és c) alpontjában említett kiemelt területek azt tükrözik, hogy:

- i. együtt kell működni azokon a területeken, ahol továbbra is kulcsfontosságú kihívásokkal nézünk szembe;
- ii. fejleszteni kell az együttműködést az adott munkaciklusban különösen fontosnak tekintett területeken.

A tagállamok nemzeti preferenciáik alapján kiválasztják a munka és az együttműködés azon területeit, amelyekben részt kívánnak venni a közös nyomkövetési munka során. Amennyiben a tagállamok szükségesnek ítélik, a konkrét kiemelt területekkel kapcsolatos munka a későbbi ciklusokban is folytatódhat.

1. stratégiai célkitűzés: Az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása

Az alábbiakkal kapcsolatos munka folytatása:

- az egész életen át tartó tanulás stratégiái: az egész életen át tartó tanulás nemzeti stratégiai végrehajtási folyamatának befejezése, különös figyelmet fordítva a nemformális és informális tanulás elismerésére és a pályorientációra.
- európai képzési keretrendszer: Az egész életen át tartó tanulás Európai Képzési Keretrendszerének létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlással⁽¹⁾ összhangban 2010-ig valamennyi nemzeti képzési rendszer megfeleltetése az európai képzési keretrendszernek, valamint a tanulási eredményeken alapuló megközelítés alkalmazásának támogatása a standardok és a képzések, az elismerési és az értékelési eljárások, a kreditvitel, a tantervek és minőségbiztosítás tekintetében.

Az együttműködés fejlesztése az alábbi területeken:

- a tanulói mobilitás növelése: együttműködés az Európa- és világszerte – felsőfokú és egyéb oktatási szinteken – megvalósuló tanulói mobilitás előtt álló akadályok fokozatos felszámolása és lehetőségeinek bővítése érdekében, többek között új célkitűzések és finanszírozási eszközök kidolgozásával, ugyanakkor a hátrányos helyzetűek sajátos igényeinek figyelembevételével.

2. stratégiai célkitűzés: az oktatás és a képzés minőségének és hatékonyságának javítása

Az alábbiakkal kapcsolatos munka folytatása:

- nyelvtanulás: annak lehetővé tétele, hogy a polgárok az anyanyelvükön kívül két másik nyelven is tudjanak kommunikálni, adott esetben a nyelvtanulás előmozdítása a szakoktatásban és a szakképzésben, továbbá a felnőttoktatásban, valamint annak biztosítása, hogy a migránsoknak lehetőségük legyen elsajátítani a fogadó ország nyelvét.
- a tanárok és az oktatók szakmai továbbképzése: az új tanárok alapképzésének minőségére és a kezdeti gyakorlatszerzésben való támogatására, valamint a tanárok, oktatók és az egyéb (pl. a vezetői vagy pályorientációs tevékenységben részt vevő) oktatói személyzet szakmai továbbképzési lehetőségei minőségének javítására való összpontosítás.
- irányítás és finanszírozás: a (tantervekre is kiterjedő) felsőoktatási modernizációs program előmozdítása, a szakképzési és szakoktatási minőségbiztosítási keretek fejlesztése, valamint a felnőttkori tanulás minőségének javítása, beleértve a személyzetét is. A tényeken alapuló szakpolitika és gyakorlat előmozdítása, külön hangsúlyt fektetve az állami és adott esetben a magánberuházások fenntarthatóságának bizonyítására.

Az együttműködés fejlesztése az alábbi területeken:

- alapkészségek az olvasás, a matematika és a természettudományok terén: vizsgálja meg és terjessze a meglévő bevált gyakorlatokat és kutatási eredményeket a diákok olvasási teljesítményének terén, és állapítson meg módszereket az írás- és olvasási készség Unió-szerte történő javítására. Az arra irányuló meglévő együttműködés elmélyítése, hogy a magasabb oktatási és képzési szinteken a hallgatók nagyobb arányban válasszák a matematikát és a természettudományokat, és hogy a természettudományi oktatás megerősödjön. Konkrét fellépésre van szükség az alapkészségek szintjének javítása érdekében, ideértve a felnőttek alapkészségeit is.
- „az új munkahelyekhez szükséges új készségek”: gondoskodni kell arról, hogy az oktatással és a képzéssel kapcsolatos tervezési folyamatok kellően figyelembe vegyék a jövőbeli készségigények felmérését és a munkaerő-piaci igények kielégítését.

⁽¹⁾ HL C 111., 2008.5.6., 1. o.

3. stratégiai célkitűzés: a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása

Az alábbiakkal kapcsolatos munka folytatása:

— az oktatást és a képzést korán elhagyók: a megelőzést célzó megközelítések megerősítése, az általános képzési és a szakképzési szektor között szorosabb együttműködés kialakítása, valamint azon akadályok elhárítása, amelyek miatt az oktatásból és képzésből kimaradók nem térnek vissza az oktatási és a képzési rendszerekbe.

Az együttműködés fejlesztése az alábbi területeken:

- iskola előtti nevelés: az ehhez való méltányos hozzáférés általánosabbá tétele, valamint az oktatás és a tanároknak nyújtott támogatás minőségének a javítása.
- migránsok: a migráns háttérrel rendelkező tanulók oktatására vonatkozó legjobb gyakorlatokkal kapcsolatban az egymástól való tanulás fejlesztése.
- sajátos nevelési igényű tanulók: a befogadó oktatás és a személyre szabott tanulás előmozdítása jól időzített támogatás, a sajátos nevelési igények korai meghatározása és a megfelelően koordinált szolgáltatások révén. Ezeket a szolgáltatásokat a hagyományos iskolai rendszerbe kell integrálni, és biztosítani kell a további oktatási és képzési formákhoz való hozzáférést.

4. stratégiai célkitűzés: az innováció és a kreativitás – a vállalkozói készségeket is beleértve – fejlesztése az oktatás és a képzés minden szintjén

Az alábbiakkal kapcsolatos munka folytatása:

— transzverzális kulcskompetenciák: Az egész életen át tartó tanulásához szükséges kulcskompetenciákról szóló, 2006. december 18-i európai parlamenti és tanácsi ajánlással ⁽¹⁾ összhangban a transzverzális kulcskompetenciák nagyobb mértékű figyelembe vétele a tantervekben, valamint az értékelések és a képesítések terén.

Az együttműködés fejlesztése az alábbi területeken:

- innovációbarát intézmények: a kreativitás és az innováció előmozdítása különleges tanítási és tanulási módszerek kialakítása révén (ideértve az új információs és kommunikációs technológiai eszközök alkalmazását és a tanárképzést is).
- partnerség: partnerségek kialakítása az oktatást és képzést nyújtó intézmények, valamint a vállalkozások, a kutatóintézetek, a kulturális szereplők és a kreatív iparok között, valamint a jól működő tudásháromszög előmozdítása.

⁽¹⁾ HL L 394., 2006.12.30., 10. o.